

har føiet Slutningen af Forslaget til, fordi han erkjendte, at der var en bestemt Forskjel mellem Præsternes og de juridiske Embedsmænds Stilling. Med Hensyn til de juridiske Embedsmænd har man ikke nogen saadan Bestemmelse om, at de maa modtage Gaver, og at de kunne faae dem paa Fødselsdage, og naar de reise bort fra Stedet osv. er Noget, hvorved de blot blive stillede som alle andre Mennesker. I Anledning af deres Embedsgjerning maa de ikke modtage Noget, uden at de kunne straffes derfor, saavidt jeg skjønner. Men efter de ærede Medlemmers Forslag maa Præsten netop i Anledning af sin Embedsgjerning modtage Gaver, det staar udtrykkelig i Forslaget, thi det hedder: Tørrigt skal det ikke være en Præst forment at modtage de Gaver, som maatte ydes ham i Anledning af hans Forhold til Menigheden og hans Embedsgjerning. Til det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds skal jeg bemærke, at det Forslag, som han har stillet, ikke, som han siger, gaar ud paa at værges Befolkningen mod Præsten, thi Præsten maa ogsaa efter vort Forslag Intet kræve, og naar han kræver Noget, kan han straffes derfor. Men det ærede Medlems Forslag gaar ud paa at værges Befolkningen mod sig selv. Det ærede Medlem er bange for, at Befolkningen ikke selv kan være Herre over sin Pengepung, og at den af Vane og Lyst til at ligne Andre skal rykke ud med flere Penge, end den strengt taget behøver og har Lyst til. Jeg ser ikke, at vi paa den Maade skulle opdrage Befolkningen; ville vi have den til at blive selvstændig, er der vist intet Punkt, paa hvilket det er lettere at faae den til at være det end paa dette.

Buff: Det forekommer mig virkelig ikke, at det ærede Medlem for Odense Amts 7de Valgkreds (S. Holm) skulde staa saa stærkt og bestemt paa sit gamle Standpunkt. Det forekommer mig, at det er et saa magert Forlig, som Udvalgets Flertal er gaaet ind paa, at vi, der ikke rigtig have kunnet følge med paa denne Vej, forsaavidt kunde være godt fornøiede. Jeg kan ikke se Andet end, at, naar der skulde laves et Forlig, er det et saa magert Forlig, som tænkes kunde. Jeg kan virkelig, efter at have hørt de Udtalelser, der ere faldne fra min Sidemand, ikke forstaa, hvordan det, hvis Flertallets Endringsforslag under Nr. 3 bliver vedtaget, kan forbydes os at give Præsten Noget. Det kan godt være, at det for Juristerne stiller sig anderledes, men for os Lægløse, i alt Fald for mig, staaer det saaledes, at jeg ikke kan forstaa det. Lad os tage et Exempel. Der staaer: „for sin Embedsgjerning i Almindelighed“. Hvad vil det sige? Sæt f. Ex., at jeg har en Søn eller en Datter, der gaar til Præsten, og at jeg veed, at vor Præst i Almindelighed er stink imod sine Konfirmander. Saa gaar jeg hen og giver ham en Gaas, som det ærede Medlem for Odense Amts 7de Valgkreds

(S. Holm) sagde, fordi han i Almindelighed er en stink Mand imod vore Børn. Men kan Præsten straffes derfor? Jeg har den Opfattelse, at efter det Tillæg, som er kommet til, og som er saa imødekommende imod os, som have staaet paa det Standpunkt, at vi ikke rigtig kunde gaa med til Flertallets Opfattelse, er det ikke saa stor en Ulykke, om denne Endring bliver vedtagen. Jeg stillede mig saaledes ved 2den Behandling, at, da der var Navneopraab, sagde jeg: Stemmer ikke, og jeg vil indtage den samme Stilling nu, og jeg skal sige hvorfor. Jeg kan nemlig paa ingen mulig Maade sammenligne Præsten med de juridiske Embedsmænd. De Herrer maa for mig i den Henseende tale, som de ville. Dersom jeg staaer i et Hjerte- og Trosforhold til min Præst, er det et andet Forhold end det, jeg nogensinde kan komme til at staa i til en Politimand, og derfor siger jeg: Vi komme altid i Urede, naar vi skulle behandle disse kirkelige Lovforslag paa Rigsdagen, thi vi ere komne ind i det Urede, at vi have faaet Stat og Kirke blandede sammen. Derfor ere vi bestandig komne i det Tilfælde, at der stilles Paastand mod Paastand, uden at det kan blive fuldstændig klart, hvem der har Ret. Saaledes stiller det sig for mig i denne Sag, og derfor vil jeg indtage den Stilling, at jeg siger: „Stemmer ikke“ ligesom hidt.

Taug: Jeg kan ikke se, at de Taler, der have talt om dette Endringsforslag under Nr. 3, ere væsentlig uenige, thi jeg ser ikke rettere, end at, naar man blot holder sig til det første Stykke i Endringsforslag Nr. 3 til § 15 og føier et lille Ord ind, saa at der staaer: „Al Offerpligt og alt Offer for kirkelige Handlinger bortfalder“, da kan alt det Andet om, hvad Enhver vil give Præsten, falde bort. Det vil vist den ærede sidste Taler være enig med mig i. Hvad man privat vil give sin Præst eller til en juridisk Embedsmænd i Menigheden, maa være ganske uforment. Jeg ser ikke Andet, end at Erættens kommer her ved den lange Tale. I det Dieblit, vi indskrænke os blot til dette: „Al Offerpligt og alt Offer for kirkelig Handling bortfalder“, faaer det Enhver frit for at give, hvad han vil, thi der staaer altsaa, at det er bortfaldet. Jeg tror derfor, at derom vil man let komme til Enighed, naar man engang kommer saa vidt, at det har nogen Betydning. Om Endringen vedtages eller ikke denne Gang, vil egentlig ikke sige Noget. Hvad enten man stemmer for eller mod Endringsforslaget, kommer Sagen igjen, og saa kan man maaske komme til at se den paa en anden Vis; det ser man jo med andre Sager, som man engang har set helt fast paa, men som man hurtigt er falden fra. Jeg skal indskrænke mig til disse Bemærkninger, fordi rent saglig taget har det ingen Betydning, hvad vi vedtage her om denne Sag.